

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 คำขวัญ คำคม (ความกตัญญู) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1. ข้อใดเป็นคำขวัญ
 - ก. ตื่นเช้าอากาศสดใส
 - ข. อ่านทุกวัน ทำให้ฉลาด
 - ค. อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น
2. ข้อใด ไม่ใช่ คำขวัญ
 - ก. ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว
 - ข. อ่านทุกวัน สร้างสรรค์ปัญญา
 - ค. เมืองไทยจะรุ่งเรืองเพราะมีวินัย
3. ข้อใดเป็นคำคม
 - ก. กินเพื่ออยู่ มิใช่อยู่เพื่อกิน
 - ข. ต้นไม้มีประโยชน์ต่อมนุษย์
 - ค. ขับรถระวังคน เดินถนนระวังรถ
4. ข้อใด ไม่ใช่ คำคม
 - ก. ขาดทุนคือกำไร
 - ข. ความงามไม่คงที่ ความดีสืบทอด
 - ค. ยาเสพติดมีพิษร้าย ทำลายอนาคต
5. ข้อใดเป็นคำคม
 - ก. กินดีอยู่ดี
 - ข. ความรักของหนุ่มสาว
 - ค. ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่

6. คำใดคล้องจองกับคำว่า “หนุณา”

- ก. ราชสีห์
- ข. พาไป
- ค. หนุบ่าน

7. คำว่า “ราชสีห์” อ่านออกเสียงอย่างไร

- ก. รา - ชะ - สี
- ข. รัต - ชะ - สี
- ค. รัต - สี

8. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกับคำว่า “เสียงดัง.....”

- ก. กำลั้ง
- ข. พังลง
- ค. สอยดาว

9. “ตัวหนึ่ง ไต่ข้าม หนุ ตัวราชสีห์” ข้อความนี้เรียงเป็นประโยคได้ตามข้อใด

- ก. ตัวราชสีห์ไต่ข้ามหนุตัวหนึ่ง
- ข. หนุตัวหนึ่งไต่ข้ามตัวราชสีห์
- ค. ตัวหนึ่งหนุไต่ข้ามตัวราชสีห์

10. คำคู่ใดเป็นคำคล้องจอง

- ก. วันนี้ ปี่จ่อ
- ข. แม่จำ ข้าวสาร
- ค. ป่าฉั่น เดินช้า

นิทานอีสป

เรื่อง ราชสีห์กับหนู

ราชสีห์กับหนู

ราชสีห์ตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้ ในเวลานั้นหนูตัวหนึ่งขึ้นได้ข้ามตัวราชสีห์ ราชสีห์รู้สึกตัวตื่นขึ้นกระโดดตะครุบเอาหนูตัวนั้นไว้ได้ ราชสีห์นึกโกรธ จะขย้ำหนูตัวนั้นเสีย หนูจึงร้องวิงวอนว่า “ข้าพเจ้าขอชีวิตไว้สักครั้งหนึ่งเถิด อย่าเพื่อฆ่าข้าพเจ้าเสียเลย ถ้าท่านปล่อยข้าพเจ้าไป ข้าพเจ้าจะมีลี้มคุณของท่านเลย”

ราชสีห์หัวร่อแล้วว่า “ตัวเอ็งเล็กเท่านี้ เอ็งจะมาตอบแทนคุณเราอย่างไรได้” ว่าแล้วก็ปล่อยหนูไป

อยู่มาวันหนึ่ง ราชสีห์ตัวนั้นไปติดบ่วงแร้วที่นายพรานเขาดักไว้ จะดิ้นเท่าไรก็ไม่หลุด ราชสีห์สิ้นปัญญา ลงร้องครวญครางก้องไปทั้งป่า ฝ่ายหนูตัวนั้นได้ยินเสียงราชสีห์ร้องจำได้ จึงวิ่งมาป็นขึ้นไปบนคันแร้ว เอาฟันแทะเชือกขาด ให้ราชสีห์หลุดรอดพ้นจากความตายไปได้

หนูจึงร้องไปแก่ราชสีห์ว่า “แต่เดิมท่านก็หัวร่อเยาะ ข้าพเจ้าว่าเอ็งตัวเล็กเพียงเท่านี้ จะแทนคุณท่าน อย่างไรได้ มาบัดนี้ ข้าพเจ้าก็ได้แทนคุณของท่าน ซึ่งเป็นสัตว์ใหญ่ และมีกำลังมาก ให้เห็นประจักษ์ แก่ตาข้าพเจ้าท่านอยู่เองแล้ว”

(มหาอำมาตย์โท พระยาเมธาธิบดี [สาทร สุทฺธเสถียร], นิทานอีสป, กระทรวงศึกษาธิการ.)

★★

ท 10/พ.1

บัตรคำ

ราชสีห์

หนู

นิทาน

บ่วงแร้ว

นายพราน

วิงวอน

หัวเราะ

เยาะ

ใบงานที่ ๐๒
ตอบคำถาม

คำชี้แจง ตอบคำถามจากนิทานเรื่องราชสีห์กับหนู

๑. ราชสีห์ยอมปล่อยหนูไป แสดงว่าราชสีห์มีนิสัยอย่างไร

๒. หนูไปช่วยราชสีห์ แสดงว่าหนูมีคุณธรรมข้อใด

๓. ในเรื่องนี้ ระหว่างราชสีห์ กับ หนู ใครเป็นผู้ยิ่งใหญ่

๔. ถ้านักเรียนเป็นหนู นักเรียนจะกลับไปช่วยราชสีห์หรือไม่ เพราะเหตุใด

๕. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไรบ้าง

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๔
แต่งประโยค

คำชี้แจง แต่งประโยคจากคำที่กำหนด

๑. ราชสีห์

๒. หนู

๓. บ่วงแร้ว

๔. นายพราน

๕. โกรธ

๖. นิทาน

๗. หัวเราะ

๘. ชีวิต

ใบงานที่ ๐๕
เขียนแผนภาพโครงเรื่อง

คำชี้แจง เขียนแผนภาพโครงเรื่อง ราชสีห์กับหนู

เรื่อง

.....

ตัวละคร

.....

สถานที่

.....

เหตุการณ์

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อคิดจาก
การอ่าน

.....
.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ท 10/พ.๓-06

ใบงานที่ ๐๖
วาดภาพระบายสี

คำชี้แจง วาดภาพสัตว์ที่นักเรียนชอบและระบายสีให้สวยงาม

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

นิทาน

เรื่อง อี้อ่างกับวัว

วัวตัวหนึ่งเดินไปเหยียบลูกอี้อ่างครอกหนึ่งตายเกือบหมด เหลืออยู่เพียงตัวเดียว เมื่อแม่อี้อ่างกลับจากหากิน ลูกอี้อ่างตัวนั้น จึงเล่าเรื่องให้แม่ฟังว่า “แม่จ๋าเมื่อตะกี้นี้มีสัตว์ตัวหนึ่งใหญ่โตมาก มาเหยียบพี ๆ และน้อง ๆ ตายหมด เหลือแต่ฉันตัวเดียวเท่านั้น” แม่อี้อ่างสงสัยจึงถามว่า “สัตว์อะไรจึงใหญ่โตนักหนา ใหญ่เท่านี้ได้ไหม” ว่าแล้วก็พองตัวขึ้น ลูกตอบว่า “มันใหญ่กว่านี้อีกแม่” แม่อี้อ่าง ก็พองตัวขึ้นอีก แล้วถามลูกว่า “ใหญ่เท่านี้ได้ไหม” ลูกตอบว่า “ยังใหญ่ไม่เท่าครึ่งตัวของมันเลย” แม่อี้อ่างได้ฟังดังนั้นก็โกรธ จึงพองตัวขึ้นทีละน้อย ๆ จนโตเกินขนาด ท้องแตกตายอยู่กับที่

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การทำอะไรเกินขนาดหรือเกิน ความสามารถของตนเอง อาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายได้

นิทานอีสป

ใบงานที่ ๐๗ แต่งประโยค

คำชี้แจง แต่งประโยคจากภาพที่กำหนดให้ โดยตอบคำถามให้ตรงกับภาพ

๑.

ใคร.....

ทำอะไร.....

ประโยค.....

๒.

ใคร.....

ทำอะไร.....

ประโยค.....

๓.

ใคร.....

ทำอะไร.....

ประโยค.....

๔.

ใคร.....

ทำอะไร.....

ประโยค.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บทร้อยกรอง “นิทาน”

นิทานเป็นเรื่องเล่า	เด็กอย่างเราชอบนิทาน
สั้นสั้นสนุกสนาน	“กาลครั้งหนึ่ง” แสนสุขสันต์
ทุกชาติทุกภาษา	แต่งต่อมาเนิ่นนานครั้น
ความจริงบวกความฝัน	แฝงข้อคิดติดตรึงใจ
เทวดาคนพีชสัตว์	สารพัดพูดกันได้
อ่านฟังจิตแจ่มใส	ฝึกคิดแต่งแข่งเล่านิทาน

จาก หนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน้า 26 ของ กระทรวงศึกษาธิการ

ใบงานที่ ๐๙
คัดลายมือ

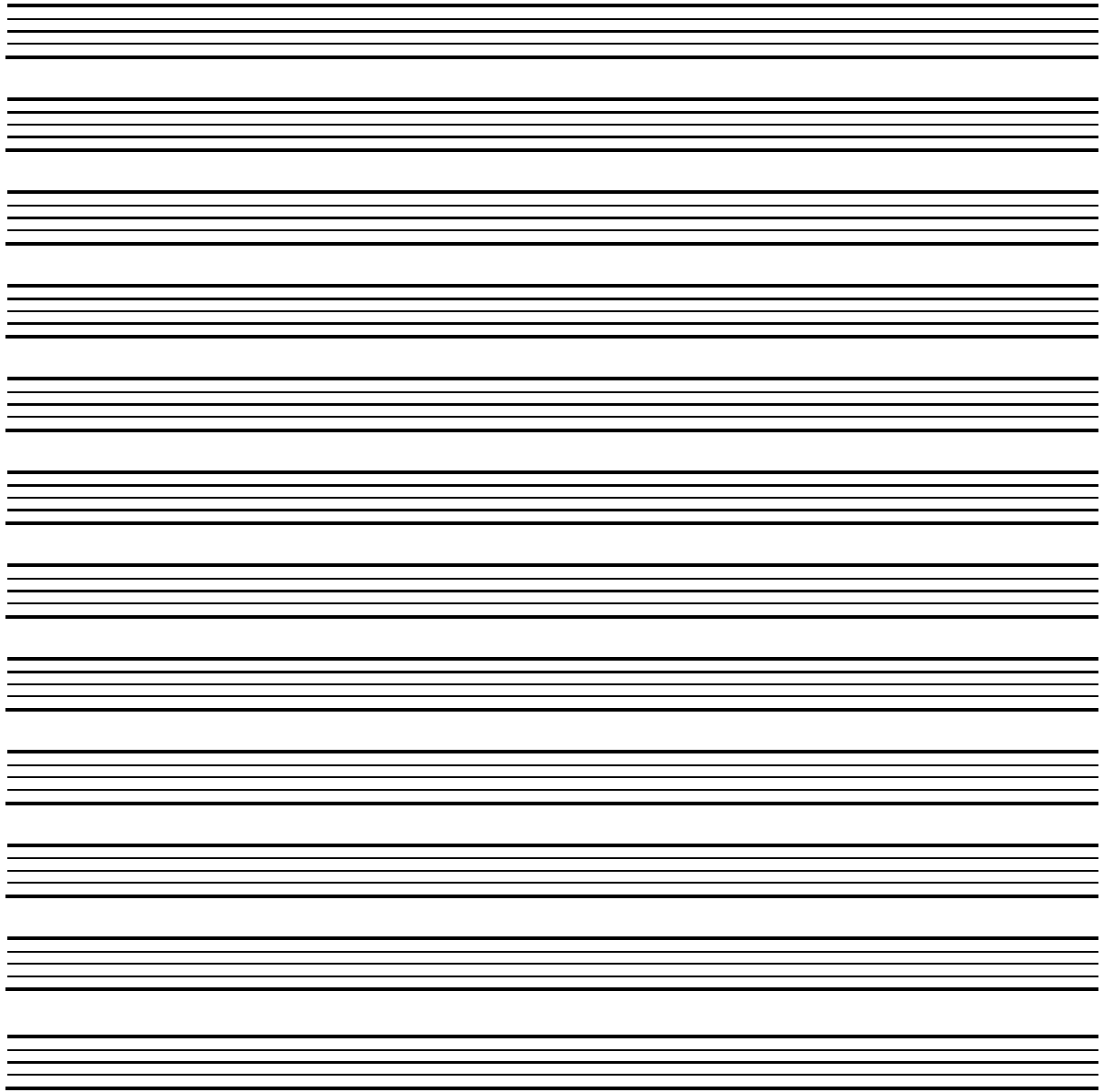
คำชี้แจง คัดลายมือบทร้อยกรอง “นิทาน” ตัวบรรจงเต็มบรรทัดให้สวยงาม

นิทาน

นิทานเป็นเรื่องเล่า
สั้นสั้นสนุกสนาน
ทุกชาติทุกภาษา
ความจริงบวกความฝัน
เทวดาคนพีชสัตว์
อ่านฟังจิตแจ่มใส

เด็กอย่างเราชอบนิทาน
“กาลครั้งหนึ่ง” สนุกสุดแสน
แต่งต่อมานั้นนานครั้น
แฝงข้อคิดติดตรึงใจ
สารพัดพูดกันได้
ฝึกคิดแต่งแข่งเล่านิทาน

จาก หนังสือเรียนวรรณคดีลำนํ้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
ของ กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

บัตรคำ

กองฟาง

ข้างเขียง

เสียงดัง

พังลง

กระจก

พกเงิน

ไปเที่ยว

เกี่ยวก้อย

สอยดาว

สาวสวย

ใบงานที่ ๑๐
จับคู่คำคล้องจอง

คำชี้แจง จับคู่คำคล้องจองให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง ไปนา → สาकु

๑. ไปตลาด	ก. มีขนม
๒. ข้ามถนน	ข. ใส่แจว
๓. ข้าวเปลือก	ค. ฉลาดเฉลียว
๔. หนูฉวี	ง. คนขยัน
๕. น้ำใจ	จ. เลือกใช้
๖. ไปเที่ยว	ฉ. บานชื่น
๗. ปี่จ้อ	ช. เกี้ยวข้าว
๘. สนุกสนาน	ซ. ขอกระดาศ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เกมต่อคำคล้องจอง

ไชโย	_____	_____	_____
ฟักแฟง	_____	_____	_____
งามตา	_____	_____	_____
ดีใจ	_____	_____	_____
น้ามอง	_____	_____	_____
สามัคคี	_____	_____	_____
ยาเสพติด	_____	_____	_____
อย่ามัวเมา	_____	_____	_____
ถูกทำลาย	_____	_____	_____
เดินจากไป	_____	_____	_____

วิธีเล่น

๑. แบ่งกลุ่มนักเรียนคละชั้นตามความเหมาะสม
๒. ครูติดบัตรคำบนกระดาน ๑ บัตร ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนไปเขียนคำคล้องจอง
กลุ่มละ ๑ คน
๓. เมื่อเขียนเสร็จทุกกลุ่ม ครูติดบัตรคำต่อไปนักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเขียนคำ
คล้องจองคำใหม่
๔. ปฏิบัติ เช่นนี้ต่อไป ให้เขียนกี่คำก็ได้ พอสมควรแก่เวลาจึงตรวจความถูกต้อง
กลุ่มใดถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

ใบงานที่ ๑๑

ต่อคำคล้องจอง

คำชี้แจง ต่อคำคล้องจองที่กำหนดให้

ตัวอย่าง ไปมา → ทาสู้

๑.	ราชสีห์	→
๒.	หนูน้อย	→
๓.	วิงวอน	→
๔.	บ่วงแร้ว	→
๕.	ยั้งฉาง	→
๖.	ละคร	→

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ เรื่อง คำขวัญ

คำขวัญ คือ ข้อความที่แต่งขึ้น เพื่อให้ข้อคิดและค่านิยมที่ดีงาม เตือนใจให้ระลึกหรือปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือแสดงลักษณะพิเศษ เฉพาะองค์กรใดองค์กรหนึ่งอย่างไรก็ดี พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายที่กระชับไว้ว่า คำขวัญ คือ ถ้อยคำที่แต่งขึ้น เพื่อเตือนใจหรือเพื่อให้เป็นสิริมงคล

ตัวอย่าง คำขวัญที่ให้ข้อคิดและค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในวาระใดวาระหนึ่ง เช่น

ตัวตายดีกว่าชาติตาย

ยิ้มวันละนิด จิตแจ่มใส

ชื่อไว้ ใจเป็นสุข

พลังงานมีคุณค่า อนุรักษ์ให้ยั่งยืน

ยาเสพติดคือมารร้าย บ่อนทำลายสังคมไทย

ตัวอย่าง คำขวัญที่แสดงลักษณะเฉพาะขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง และอาจยึดถือเป็นประจำตลอดไป เช่น

รู้หน้าที่ มีวินัย ใฝ่ศึกษา กีฬาเด่น (คำขวัญของโรงเรียน
แห่งหนึ่ง)

หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม (คำขวัญ
อาเซียน)

ตัวอย่าง คำขวัญที่ให้ข้อคิดข้อเตือนใจ นิยมจัดประกวดหรือแต่งขึ้น เป็นประจำทุกปี เช่น

นิยมไทย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม (คำขวัญวันเด็ก
พุทธศักราช 2529)

พระคุณครูยิ่งใหญ่ สร้างไทยให้พัฒนา ขอบุชาครู (คำขวัญ
วันครู พุทธศักราช 2544)

ในการแต่งคำขวัญ เพื่อให้ผู้อ่านจดจำได้ง่าย และนำไปปฏิบัติ
ตามประสงค์ คำขวัญจึงเป็นถ้อยคำที่สั้นกระชับ ไม่ควรเกิน 16 คำ
(พยางค์) สละสลวย มีเสียงสัมผัส ไม่จัดเป็นคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง
เช่น

เมืองไทยจะรุ่งเรือง พลเมืองต้องมีวินัย (12 คำ)
มารยาทงาม น้ำใจดี ทุกชีวิจจะปลอดภัย (13 คำ)
อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น ต้นไม้เท่านั้น ทั้งกันและแก้
(16 คำ)

ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว (แบ่งจังหวัดคำสม่าเสมอ)
เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ (ซ้ำคำและเล่นคำ
ทั้งเสียงและสัมผัส)

อนึ่ง ปัจจุบันนิยมภูมิใจนำเสนอสิ่งดีเด่นของจังหวัดหรือของท้องถิ่น
ในเชิงประชาสัมพันธ์ เป็นคำคล้องจอง มิได้มีจุดประสงค์เตือนใจ

มิให้กระทำผิด และคิดปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เรียกว่า คำขวัญ เช่น

กรุงเทพฯ ดุจเทพสร้าง เมืองศูนย์กลางการปกครอง วัดวัง
งามเรืองรอง เมืองหลวงของประเทศไทย (คำขวัญกรุงเทพมหานคร)

ข้าวสารหอม พร้อมวัฒนธรรม (คำขวัญจังหวัดสุรินทร์)

เมืองพระยารัษฎา ชาวประชาใจกว้าง หมูย่างรสเลิศ

ถิ่นกำเนิดยางพารา เด่นสง่าดอกศรีตรัง ปะการังใต้ทะเล

เสน่ห์หาดทรายงาม น้ำตกสวยตระการ (คำขวัญจังหวัดตรัง)

ใบความรู้

เรื่อง การเขียนคำขวัญ

ความหมาย

คำขวัญ คือ คำพูดที่กล่าวให้เป็นข้อคิดหรือแนวทางปฏิบัติเนื่องในกรณีใดกรณีหนึ่ง หรือโอกาสใด โอกาสหนึ่ง เป็นข้อเตือนให้ระลึกถึงหน้าที่ การงานและความประพฤติต่าง ๆ

หลักการใช้ภาษาในการเขียนคำขวัญ

การเขียนคำขวัญให้น่าสนใจ ควรคำนึงในประเด็นต่อไปนี้

1. ใช้ถ้อยคำสั้น กะทัดรัด มีความหมายลึกซึ้ง ใช้คำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 16 คำ แบ่งเป็นวรรคได้ตั้งแต่ 1 - 4 วรรค เช่น
ห้องสมุด ดุจขุมคลัง แห่งปัญญา
มารยาทงาม น้ำใจดี ทุกชีวี จะปลอดภัย
อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น ต้นไม้เท่านั้น ทั้งกันและแก้
2. เขียนให้ตรงจุดมุ่งหมาย แสดงความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อย่างเด่นชัด หรือมีใจความสำคัญเพียงอย่างเดียว เพื่อให้จำง่าย เช่น
ขับรถถูกกฎ ช่วยลดอุบัติเหตุ
ทิ้งขยะไม่เลือกที่ หมตราสีทั้งสถาบัน
3. จัดแบ่งจังหวะคำสม่ำเสมอ เช่น
ยอมลำบากเมื่อหนุ่ม ดีกว่ากลุ่มเมื่อแก่
ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว

4. เล่นคำทั้งเสียงและสัมผัสและการซ้ำคำ ช่วยให้จำง่าย เช่น
- เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ
ขับเร็วชิดขวา ขับช้า ชิดซ้าย
สะอาดกายเจริญวัย สะอาดใจเจริญสุข
5. เป็นคำตักเตือนให้ปฏิบัติในทางที่ดี เช่น
- จงขยันหมั่นอ่านเขียน จงพากเพียรเถิดพวกเรา
เมืองไทยจะรุ่งเรือง พลเมืองต้องมึวินัย

ที่มา <http://www.myfirstbrain.com>

ท 10/พ.๕-๑๒

ใบงานที่ ๑๒ อ่านคำขวัญ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำขวัญที่กำหนดให้ตามคุณครู

ห้องสมุด ดุจชุมคลัง แห่งปัญญา

มารยาทงาม น้ำใจดี ทุกชีวี จะปลอดภัย

อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น ต้นไม้เท่านั้น ทั้งกันและแก้

ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว

เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ

ขับเร็วชิดขวา ขับช้าชิดซ้าย

สะอาดกายเจริญวัย สะอาดใจเจริญสุข

จงขยันหมั่นอ่านเขียน จงพากเพียรเถิดพวกเรา

เมืองไทยจะรุ่งเรือง พลเมืองต้องมีวินัย

ขับรถถูกกฎ ช่วยลดอุบัติเหตุ

ยิ้มกันวันละนิด จิตแจ่มใส

พลังงานมีคุณค่า อนุรักษ์ให้ยั่งยืน

ยาเสพติดคือมารร้าย บ่อนทำลายสังคมไทย

นิยมไทย ใช้ประหยัด ใจสัตย์ซื่อ ถือคุณธรรม

พระคุณครูยิ่งใหญ่ สร้างไทยให้พัฒนา ขอบูชาครู

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๓
จับคู่คำขวัญ

คำชี้แจง โยงจับคู่คำขวัญที่มีจุดหมายตรงกัน

เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ

พลเมืองต้องมีวินัย

เมืองไทยจะรุ่งเรือง

ทหารเป็นรั้ว

ประเทศเป็นบ้าน

เด็กฉลาดชาติเจริญ

จงขยันหมั่นอ่านเขียน

สะอาดใจเจริญสุข

สะอาดกายเจริญวัย

จงพากเพียรเถิดพวกเรา

อากาศเป็นพิษชีวิตจะสั้น

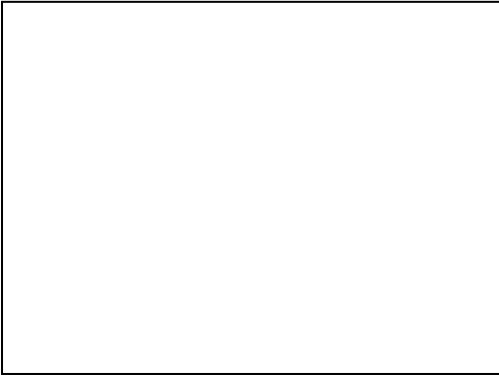
ต้นไม้เท่านั้นทั้งกันและแก้

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

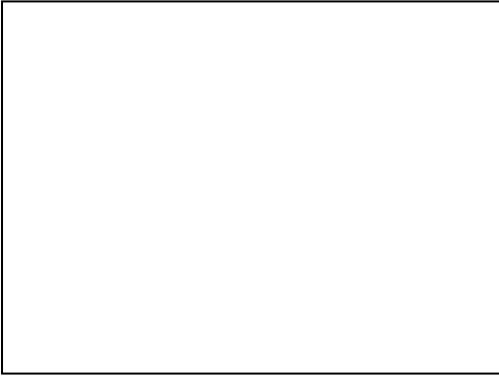
ใบงานที่ ๑๔
เขียนคำขวัญพร้อมวาดภาพ

คำชี้แจง เขียนคำขวัญพร้อมวาดภาพประกอบให้สวยงาม

๑. คำขวัญต่อต้านยาเสพติด

๒. คำขวัญลดภาวะโลกร้อน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้ เรื่อง คำคม

คำคม พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554
ให้ความหมายว่า ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด

คำคม เป็นถ้อยคำที่ประติษฐ์ให้คมคาย แฝงด้วยข้อคิดที่ลึกซึ้ง
มีชั้นเชิง เป็นข้อเตือนจิตสะกิดใจ ให้ประพฤติปฏิบัติในทางสร้างสรรค์
มักจะมีการเปรียบที่ดูเหมือนขัดแย้งทำให้สะดุดใจ เช่น

ขาดทุนคือกำไร

จินตนาการสำคัญกว่าความรู้

ลักษณะของคำคม

1. คำคมที่เป็นคำพูดธรรมดาไม่มีสัมผัสโดยมากใช้คำง่าย ๆ
ไม่ต้องแปล อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที เช่น

“ความรักทำให้คนตาบอด”

“เวลาและกระแสน้ำไม่คอยใคร”

“ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่”

“เบื้องหลังก้อนเมฆยังมีพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่”

“กินอยู่แต่พอดี มิใช่กินอยู่ดี”

2. คำคมที่เป็นสัมผัสคล้องจองกันสั้น ๆ ส่วนมากมี 2 วรรค
เพื่อจดจำได้ง่าย เช่น

“ซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน”

“สร้างพระเดชมีแต่ขาดทุน สร้างพระคุณมีแต่ได้กำไร”

“อยู่อย่างสงบ ดีกว่ารบด้วยปาก”

“ความงามไม่คงที่ ความดีชิ่งทน”

3. คำคมที่แต่งด้วยคำประพันธ์ ส่วนใหญ่มักแต่งด้วย
กลอนสุภาพ เช่น

เมื่อเจ้ามามีอะไรมาด้วยเจ้า

เจ้าจะเอาแต่สุขสนุกไหน

เมื่อเจ้ามามีอะไรมาด้วยเจ้า

เจ้าก็ไปมีอะไรเหมือนเจ้ามา

พุทธทาสภิกขุ

ใบงานที่ ๑๕

อ่านคำคม

คำชี้แจง อ่านออกเสียงคำคมที่กำหนดให้ตามคุณครู

ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่

ขาดทุนคือกำไร

ตนนั้นแหละเป็นที่พึ่งแห่งตน

จินตนาการสำคัญกว่าความรู้

กินเพื่ออยู่ มิใช่อยู่เพื่อกิน

ความดีไม่มีขาย อยากได้ต้องทำเอง

เวลาและกระแสน้ำไม่คอยใคร

ซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน

ยิ่งดีก็มากเท่าไร ยิ่งใกล้สว่างมากเท่านั้น

อยู่อย่างสงบ ดีกว่ารบด้วยปาก

ความงามไม่คงที่ ความดีชิ่งทน

เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ครั้นใหญ่มาหาทรัพย์สิน

สร้างพระเดชมีแต่ขาดทุน สร้างพระคุณมีแต่ได้กำไร

เมื่อเจ้ามามีอะไรมาด้วยเจ้า เจ้าจะเอาแต่สุขสนุกโฉน
เมื่อเจ้ามามีอะไรมาแล้วเจ้า เจ้าก็ไปมีอะไรเหมือนเจ้ามา

ความสบายที่ยาวนานจะรอนรานความเป็นคน
ความทุกข์ที่เกินทนจะหลอมคนให้ทนทาน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๖
เขียนคำคม

คำชี้แจง เขียนเติมคำคมให้สมบูรณ์

๑. ไม่มีใครรักเราเท่า.....
๒. ตนนั้นแหละ.....แห่งตน
๓. ชื่อกิน..... คดีกิน.....
๔. อยู่อย่างสงบ ดีกว่า.....ด้วย.....
๕.ไม่คงที่ซิคงทน
๖. เมื่อน้อยให้.....ครั้งใหญ่มาหา.....
๗.ไม่มีขาย อยากได้ต้อง.....
๘. สร้างพระเดชมีแต่.....สร้างพระคุณมีแต่.....
๙. ขาดทุนคือ.....
๑๐.และ.....ไม่คอยใคร

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑๗
คัดคำขวัญ คำคมที่นักเรียนชอบ

คำชี้แจง คัดคำขวัญหรือคำคมที่นักเรียนชอบ ๑ ข้อความ นำมาอ่าน และอธิบาย
ให้เพื่อนฟัง

คำขวัญ – คำคมที่ชอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สาเหตุที่ชอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 คำขวัญ คำคม (ความกตัญญู) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย × ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1. ข้อใด ไม่ใช่ คำขวัญ
 - ก. ประเทศเป็นบ้าน ทหารเป็นรั้ว
 - ข. อ่านทุกวัน สร้างสรรค์ปัญญา
 - ค. เมืองไทยจะรุ่งเรืองเพราะมีวินัย
2. ข้อใด ไม่ใช่ คำคม
 - ก. ขาดทุนคือกำไร
 - ข. ความงามไม่คงที่ ความดีสืบทอด
 - ค. ยาเสพติดมีพิษร้าย ทำลายอนาคต
3. “ตัวหนึ่ง ไต่ข้าม หนูลู ตั้วราชสีห์” ข้อความนี้เรียงเป็นประโยคได้ตามข้อใด
 - ก. ตั้วราชสีห์ไต่ข้ามหนูลูตัวหนึ่ง
 - ข. หนูลูตัวหนึ่งไต่ข้ามตั้วราชสีห์
 - ค. ตัวหนึ่งหนูลูไต่ข้ามตั้วราชสีห์
4. ข้อใดเป็นคำคม
 - ก. กินดีอยู่ดี
 - ข. ความรักของหนุ่มสาว
 - ค. ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่
5. คำใดคล้องจองกับคำว่า “หนูนานา”
 - ก. ราชสีห์
 - ข. พาไป
 - ค. หนูลาน

6. ข้อใดเป็นคำขวัญ
- ก. ตื่นเช้าอากาศสดใส
 - ข. อ่านทุกวัน ทำให้ฉลาด
 - ค. อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น
7. คำใดเป็นคำคล้องจอง
- ก. วันนี้ ปีกอ
 - ข. แม่จำ ข้าวสาร
 - ค. ป่าฉั่น เดินช้า
8. คำว่า “ราชสีห์” อ่านออกเสียงอย่างไร
- ก. รา - ชะ - สี
 - ข. รัต - ชะ - สี
 - ค. รัต - สี
9. ข้อใดเป็นคำคม
- ก. กินเพื่ออยู่ มีโซอยู่เพื่อกิน
 - ข. ต้นไม้มีประโยชน์ต่อมนุษย์
 - ค. ขับรถระวังคน เดินถนนระวังรถ
10. คำในข้อใดมีเสียงคล้องจองกับคำว่า “เสียงดัง.....”
- ก. กำลัง
 - ข. พังลง
 - ค. สอยดาว